

درس هفتم:

نماز چرا اثر ندارد ؟

چرا نماز گزاران خلاف می کنند ؟ نماز ، کی و کجا مانع فحشاء و منکر می شود ؟

سوال اینجاست که ما در جامعه بسیاری از نماز گزاران را می بینیم که خلاف می کنند و اهل فحشاء و منکر هستند . قرآن هم که در سوره ماعون می گوید : «فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ

پس وای بر نماز گزاران»

چگونه نمازی مانع ارتکاب به فحشاء و منکر می شود و موجب رشد و تقرب انسان است ؟

پاسخ اجمالی :

بازداشت نماز از فحشاء نتیجه و شرط نماز است یعنی نماز اقتضایش این است که نمازگار طرف گناه نرود نه علت تامه یعنی اینکه نماز انسان را مجبور کند که گناه نکند . بلکه نماز گزار به رعایت آن شروط مکلف است و اگر بدان عمل نکند نمازش از مقبولیت ساقط است .

در احادیث معصومین (ع) رسیده است که کسی که شراب بخورد تا ۴۰ روز نمازش قبول نیست. یعنی شرط قبولی نماز این است که انسان شراب نخورد یا به طور کلی فعل حرامی را مرتکب نشود. نتیجه اش این است که اگر نماز گزار می خواهد نمازش قبول شود باید فعل منکری را انجام ندهد و این گونه نماز مانع از فحشا و منکر می شود. بنابر این ترک فحشاء معلول جبری نماز نیست بلکه شرطی است که نماز گزار باید به آن عمل کند.

انسان اگر مواظب و مراقب باشد که شرطهای صحت و قبولی نماز را بجا آورد چگونه می تواند گناه کند؟ کسی که می داند اگر غذای حرام بخورد. لباس حرام بپوشد در مکان غصبی و حرام نماز بخواند و نمازش قبول نیست، خود به خود این اعمال حرام را ترک می کند و این ترک فعل حرام به خاطر نماز است.

کسی که قبولی نماز برایش مهم نیست و هر منکری را هم انجام می دهد این در حکم تکذیب کننده دین است که خداوند در سوره ماعون می فرماید «فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ»

نماز تنها در شکل قیام و رکوع و سجود ... خلاصه نمی شود. نماز دنباله و پیوسته ها دارد که روی هم نماز محسوب می شود. نماز باضافه رعایت حقوق مردم باضافه ترک محرّمات جزئی و کلی و خیلی چیزهای دیگر.

روایت شده که در زمان رسول خدا (ص) جوانی در جماعت حاضر می شد. به پیامبر (ص) گفتند که او اهل گناه است. پیامبر فرمودند: نمازش موجب ترک گناهِش خواهد شد و طولی نکشید که توبه کرد.

۱- سوره عنکبوت آیه ۴۵

أَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

آنچه از کتاب به سوی تو وحی شده بخوان و نماز را برپا دار، که نماز [آدمی را] از زشتکاری و ناشایست باز می‌دارد، و قطعاً یاد خدا مهم‌تر است. و خدا می‌داند چه می‌کنید.

روح نماز ذکر خداست و ذکر بزرگتر از هر چیزی است زیرا در حقیقت آنچه از گناه باز می‌دارد یاد خدا و معاد است و خدا آگاه است که چه می‌کنید.

علامت نماز مقبول ترک گناه است اگر نماز گزار ترک گناه کرد معلوم می‌شود نماز او ذکر الله بوده است و اگر به گناه ادامه داد نمازش مشکل دارد نقص فنی دارد.

امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند متعال فرمود: نماز کسی را می‌پذیرم که:

۱- در مقابل عظمت من فروتنی کند.

۲- از خواسته‌های نفسانی بخاطر من خود را دور کند.

۳- روزش را با یاد من به پایان ببرد.

۴- بر بندگانم بزرگی نفروشد.

۵- به گرسنه غذا دهد.

۶- برهنه را بپوشاند.

۷- به مصیبت دیده مهربانی کند.

۸- غریب را پناه دهد.

۲- سوره مومنون

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ

به راستی که مؤمنان رستگار شدند

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خُشِعُونَ

آنان که در نمازشان خاشع‌اند

در این آیات خداوند با تاکید می‌فرماید مؤمنان رستگارند همانهایی که در نمازشان فروتن و فرمانبردارند و در ادامه چند ویژگی دیگر از جمله رویگردانی از لغو، پرداخت زکات، حفظ عفاف و پاکدامنی، رعایت عهد و پیمانها و ..

نمازی که علاوه بر صحت شرایط داخلی که همان قیام و قرائت و رکوع و شرایط صحت بیرونی که انجام واجبات و ترک محرمات است هم داشته باشد مقبول است و این نمازگزار اهل فلاح و رستگاری است.

۳- سوره طه آیات ۱۳ و ۱۴

وَأَنَا أَخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى

و من تو را برگزیده‌ام، پس بدانچه وحی می‌شود گوش فرا دار

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

این منم خداوند [یکتا] که خدایی جز من نیست، پس مرا پرستش کن و به یاد من نماز بپا دار

این آیه می‌گوید: ذکر خدا معرفت الله می‌آورد و نماز یکی از عوامل ذکر الله است

اگر ذهن و خاطره انسان را یاد خدا و معاد و جزای اعمال پر کند قطعاً ترک فحشاء و منکر و عمل به تکالیف از آن ناشی می‌شود.

نمازی اقامه کن که ذکر خدا باشد

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ
وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ

نماز را فقط برای یاد من (خدا) اقامه کن

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

قلب و جان مؤمن فقط با یاد خدا به مقام اطمینان و آرامش

می رسد

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ
الْقُلُوبُ

اگر به مقام اطمینان رسیدی به مقام بندگی می رسی و

خدا تورا به بهشتش دعوت می کند

يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنِّةُ

أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي